

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.V.35.144/2012/11.szám

A Kúria a Kis-Lukács Ügyvédi Iroda /fél címe 2, ügyintéző: dr. Kis-Lukács Margit ügyvéd/ által képviselt felperes neve /felperes címe/ felperesnek a dr. Farkas Ervin jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Ügyek és Adózók Adó Főigazgatósága /alperes címe/ alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. december 16. napján kelt 14.K.31.574/2011/6. számú ítélete ellen az alperes által 7. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Bíróság 14.K.31.574/2011/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (azaz húszezer) forint elsőfokú és 10.000 (azaz tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 101.700 /azaz százegyezer-hétszáz/ forint kereseti és 169.600 /azaz százhatvankilencezer-hatszáz/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

N. B. /a továbbiakban: adós/ 2006. november 14-én megvásárolta a ...lakóház, udvar megnevezésű ingatlant. Az adásvételi szerződés szerint a felek az ingatlan vételárát 5.000.000 Ft-ban állapították meg, amely összegből a vevő 1.200.000 Ft-ot állami lakáscélú támogatásából, a fennmaradó 3.800.000 Ft-ot a felperestől igényelt lakásvásárlási hitelből kívánta megfizetni.

Az adós és testvére, mint adóstárs illetve a felperes 2006. december 13. napján devizában nyilvántartott lakáshitel

kölcsönszerződést kötött, amelyben foglaltak alapján a kölcsön összege 3.800.000 Ft, és abból 1.100.000 Ft-nak megfelelő összegre a Magyar Állam készfizető kezességét vállalt.

A kölcsönszerződés megkötése időpontjában az adós gyermekeit egyedül nevelte, havi 23.607 Ft GYES-ben részesült, míg az adóstársának 62.249 Ft átlagos havi nettó jövedelme volt. A felperes 13/2006.-Lak-2068. számú Ügyviteli Utasításának /a továbbiakban: utasítás/ 2.1.4. c.) pontja szerint: „Házaspár hiteligénye esetén, ha csak az egyik házastárs rendelkezik jövedelemmel, és az eléri a mindenkori minimálbérnek megfelelő összeget, - függetlenül attól, hogy az építtető, illetve a tulajdont szerző rendelkezik jövedelemmel - részükre hitel nyújtható. (Természetesen a házastársat minden esetben be kell vonni adóstársként a kötelezettségbe, akkor is, ha nincs jövedelme.)

Élettársak közös tulajdonszerzése esetén, ha csak az egyik fél rendelkezik jövedelemmel (legalább a mindenkori minimálbérnek megfelelő) részükre hitel engedélyezhető, de a jövedelemmel nem rendelkező élettársat is be kell vonni a kötelezettségbe.

Jövedelemmel nem rendelkező, vagy a mindenkori minimálbérnél kevesebb havi jövedelemmel rendelkező hiteligénylő nem lehet a bank adósa. Kivétel a kiskorú, valamint a közép és felsőfokú tanintézetek nappali tagozatán tanulók, jövedelemmel rendelkező szülő(k) egyetemleges kötelezettségbe vonásával nyújtható hitel. Az egyedülálló GYES/GYED-en lévő hiteligénylő részére jövedelemmel rendelkező egyetemleges adóstárs bevonásával nyújtható hitel.

Az előzőek alapján alapkövetelmény, hogy lakáshitel kihelyezésére akkor kerülhet sor, ha a hiteligénylő munkaviszonnyal és legalább a mindenkori minimálbérnek megfelelő jövedelemmel rendelkezik. Jövedelemmel nem rendelkező, vagy a mindenkori minimálbért el nem érő jövedelemmel rendelkező személy részére a régió vezető engedélyével, (e jogkörét a régióvezető nem delegálhatja) a mindenkori minimálbérnek megfelelő jövedelemmel rendelkező egyetemleges adóstárs kötelezettségvállalásával nyújtható hitel". Az adós hitelének kihelyezését régióvezető nem engedélyezte.

Az adós törlesztési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes a kölcsönszerződést 2010. március 24. napján felmondta, és az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Kiemelt Adózók Igazgatóságánál /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/ a fiatalok lakáskölcsönéhez kapcsolódó állami kezességvállalásának és érvényesítésének részletes szabályairól szóló 4/2005.(I.12.) Korm.rendelet /a továbbiakban: Korm.r./ alapján állami készfizető-kezesség beváltását kezdeményezte a kölcsönszerződéssel kapcsolatban 1.695.738 Ft tőke és 382 Ft napi növekmény összegre.

Az elsőfokú adóhatóság a pénzügyintézetnél az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény /a továbbiakban: Art./ 117.§-ának /1/ és

/3/ bekezdése alapján az állami garancia beváltásához kapcsolódó ellenőrzés lefolytatását rendelte el, amelynek eredményeként a 2010. december 14. napján kelt ... határozatával a felperes kérelmét elutasította.

A fellebbezés folytán eljáró alperes a 2011. február 8. napján kelt ...határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Döntését a Korm.r. 1.§ /1/, /9/ bekezdései, 2.§ /1/ bekezdés c.) pontja, 7.§ /4/ bekezdése, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény /a továbbiakban: Ptk./ 276.§ /1/-/2/ bekezdései alapján hozta meg. Indokolása szerint a bank a hitelkihelyezés során nem a belső szabályzatában foglaltaknak megfelelően járt el, ugyanis az utasítás 2.1.4. c.) pontja alapján szükség lett volna a régió vezető engedélyére is, mivel a hiteligénylő GYES/GYED-en volt a hitelkihelyezés időpontjában. A felperes nem tanúsította a hitelkihelyezés során a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvényben /a továbbiakban: Hpt./ előírt szakmai gondosságot, ennél fogva az állam által vállalt kezesség beváltására nem jogosult.

A felperes keresetében a határozatok hatályon kívül helyezését és kérelme teljesítését kérte. Előadta, hogy az általa előterjesztett állami kezességbeváltási kérelem megalapozott, a jogszabályokkal összhangban támasztható minden feltétel teljesült, így annak elutasítására jogszabálysértő módon került sor. Az alperes megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 72.§ /1/ bekezdés ea.) és ef.) pontjait, mert a kérelem elutasításának jogszabályi alapját nem jelölte meg, csak általánosságban hivatkozott a Hpt.-ben előírt szakmai gondosságra, nem fejtette ki, hogy a Ptk. 276.§ /1/ és /2/ bekezdéseire milyen tényállási elem miatt hivatkozott, a Korm.r. megjelölt szakaszaiból konkrétan mely tényállási elem alapján döntött. Tévesen értelmezte az utasítás 2/B., 2.1.4.c.) pontjait, ugyanis GYES/GYED-en lévő hiteligénylő esetén nem volt szükséges a régióvezető engedélyére.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével a határozatokat hatályon kívül helyezte és az elsőfokú adóhatóságot új eljárásra kötelezte. Indokolása szerint az adóhatóság a perbeli esetben nem tárt fel olyan körülményt, amellyel a felperes megsértette volna a Korm.r. valamely rendelkezését. A megismételt eljárásban az alperesnek a kezességbeváltási kérelem összecszerűségét kell meghatároznia.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az utasításban foglaltakat tévesen értelmezte, ezáltal ítélete sérti a Korm.r. 1.§ /1/ bekezdés c.) pontját, a Hpt. 77.§ /1/ bekezdését, 78.§ /1/-/4/ bekezdéseit, a Ptk. 276.§ /2/ bekezdését. A régióvezető engedélye a hitelképességet érintő

kérdés, pont azt a célt szolgálja, hogy az egyébként hitelképtelennek tekintendő egyedülálló GYES/GYED-en lévő személy részére mégis sor kerülhessen hitelkihelyezésre.

A felperes érdemi ellenkérelmében az ítélet hatályban fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Korm.r. 1.§ /1/ bekezdése értelmében az állam a mindenkori éves költségvetési törvényben, valamint e rendeletben foglalt feltételek teljesülése esetén készfizető kezességet vállal a központi költségvetés terhére a lakáscélú ingatlan építéséhez, vásárlásához hitelintézettől igényelt kölcsön összegének a hitel fedezetéül szolgáló, a hitelcél szerinti lakásingatlan hitelbiztosítéki értékének 60%-át meghaladó részére, legfeljebb e hitelbiztosítéki érték 100%-áig. Az állam kezességvállalása tehát jogszabályon alapul, hitelintézettől igényelt kölcsönre vonatkozik, és tevőlegesen a hitel kihelyezése során nem jár el, ezért a kezes érdeke védelmében (is) a pénzkölcsönzés során a jogszerű állapot kialakítása, fenntartása miatt jogszabályban rögzítettek azok a követelmények, amelyeket a banknak kell teljesítenie a hitel kihelyezése és utógondozása során.

A Htp. 78.§ /1/ bekezdése szerint a hitelintézetnek a kihelyezésről történő döntés előtt meg kell győződnie a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A Korm.r. 2.§ /1/ bekezdés c.) pontja értelmében az állami készfizető kezességvállalás feltétele, hogy az adós(ok), illetve adóstársak hitelképessége jövedelmi helyzetüket is figyelembe véve a kölcsön teljes összegére vonatkozóan - a kölcsönt nyújtó hitelintézet belső szabályai szerint - fennáll. E jogszabályhelyek alapján az adóhatóság helyesen járt el akkor, amikor vizsgálta, hogy felperes a hitel kihelyezése előtt a reá vonatkozó jogi és egyéb szabályozásnak, közöttük a saját utasításának megfelelően járt-e el.

E vizsgálat során kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy az utasítás 2.1.4.c.) pontjában foglaltakat a felperes teljesítette-e.

A c.) pont előírást tartalmaz a házaspár, az élettársak hiteligénylése esetére, majd meghatározza, hogy a jövedelemmel nem rendelkező, vagy a mindenkori minimálbérnél kevesebb havi jövedelemmel rendelkező hiteligénylő nem lehet a bank adósa. Az utasítás a kizárt adósok köréből feltételekkel kivételeket enged, így például az egyedülálló GYES/GYED-en lévőknek jövedelemmel rendelkező egyetemleges adóstárs bevonásával, a régióvezető engedélyével nyújtható hitel.

Az adós a hitelszerződés megkötésekor GYES/GYED-ben részesült, amelyet a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3.§ 72.b.) pontja nem minősít jövedelemnek, az adóterhet nem viselő járandóság. A hitelügyletbe az adós egyetemleges adóstársaként a nyugdíjban részesülő szülője került bevonásra - a hitelbírálati lapon egyébként „a hiteligénylő(k) terhelhető összjövedelme” rovatban csak az egyetemleges adóstárs nyugdíja szerepel, a GYES/GYED összegét a bank sem tüntette fel -, azonban a régióvezető engedélyét a felperes nem szerezte be. A perbeli hitelkihelyezést akként végezte tehát, hogy a saját utasításában foglalt feltételek egyikét nem teljesítette, amely pedig garanciális feltétel a hitelképesség elbírálása körében, a kölcsön visszatérítése érdekében.

Ugyanezen felek között és a perbelivel azonos jogkérdésben a Kúria a Kfv.I.35.725/2011/9. számú ítéletében is azt állapította meg, amely megállapítással a Kúria jelen tanácsa teljes körűen egyet ért, hogy a jövedelemmel nem rendelkező, vagy a mindenkori minimálbért el nem érő jövedelemmel rendelkező személy részére - a jövedelemmel rendelkező egyetemleges adóstárs bevonásával történő - hitelkihelyezés során a régióvezetői engedély „az adós, az adóstárs hitelképességét érintő tartalmi kérdés”.

A felperes megsértette saját utasításának előírását, egyben a Htp. 78.§ /1/ bekezdésében foglaltakat is, amelynek jogszerű következménye volt - az alperes helytálló döntése alapján - a kérelem elutasítása. Az elsőfokú bíróság ellentétes álláspontja téves. Az alperes határozata a Ket-nek a határozatok kötelező tartalmi elemeit szabályozó 72.§ /1/ bekezdésének megfelelő, tényállása nem iratellenes, a valósággal egyező, a döntés alapjául szolgáló és alkalmazott jogszabályokat tartalmazza, jogi indokolása részletes.

A felperes ellenkérelmében foglaltak alapján mutat rá a Kúria, hogy a felperes nem vitatta a régióvezető engedélyének hiányát, amely tény az elsőfokú bíróság a Korm.r.-ben és az utasításban foglaltakkal összevetett (ítélet 5. oldal), téves döntése helyett pedig - a rendelkezésre álló tények, és az alkalmazandó jogszabályi kör alapján - a Kúria meghozhatta a jogszerű döntést.

Mindezek folytán a Kúria a Pp. 275.§-ának /4/ bekezdése alapján, a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

A pervesztes felperest a Kúria a Pp. 270.§-ának /1/ bekezdése

szerint alkalmazandó Pp. 78.§-ának /1/ bekezdése alapján kötelezte az alperes elsőfokú és felülvizsgálati perköltsége megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték mértékéről és viseléséről a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§-ának /1/ bekezdése, 50.§-ának /1/ bekezdése, a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13.§-ának /2/ bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. április 11.

**Dr. Lomnici Zoltán sk.a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina sk. előadó
bíró, Dr. Kárpáti Magdolna sk.bíró**